

AZƏRBAYCAN DÖVLƏT AQRAR UNİVERSİTETİ
Maliyyə və iqtisadi nəzəriyyə kafedrası

SİLLABUS

Gömrük işi

(4 kredit (AKTS))

Müəllim haqqında məlumat

Müəllim: Vəliyev Fərid Şakir oğlu

Kafedra: Maliyyə və iqtisadi nəzəriyyə kafedrası, 1-ci mərtəbə, 125

İş nömrəsi: (022) 268 94 53

Mob (070) 247 46 76

İş saatları: 8 00 – 16 00

E-mail: ferid.veliyev.89@mail.ru

Müəllim əvvəlcədən tələbələrə elektron poçtla məlumat verəcək və ya iş vaxtının yenidən təyin edilməsi zərurəti yarandıqda bu barədə məlumat verəcəkdir.

Bu sillabus kursa aid olan bütün praktiki aspektləri, tələbləri və müddətləri əhatə edən əsas sənəddir. Sənəd tələbələr tərəfindən alındıqdan dərhal sonra hərtərəfli oxumalı və semestr ərzində bu sənədin tələblərinə əməl edilməlidir.

Tələbələr WhatsApp qrupu və ya tələbələrin e-poçt qrupu vasitəsilə müəllimlə əlaqə qura bilərlər. Bu e-poçt ünvanı, elektron məlumatların ötürülməsi üçün tələb olunur, burada tələbələr müəllim tərəfindən təqdim oluna fənləəlaqəli informasiyalarla tanış ola bilərlər.

Koronavirus pandemiyası səbəbindən bütün dərslər praktik olaraq onlayn Microsoft Teams platforması vasitəsi ilə keçiriləcəkdir.

Kurs cədvəli

Dərslər aşağıdakı zamanlarda onlayn "Microsoft Teams" platforması vasitəsi ilə keçiriləcək:

Fənnin təsviri

Azərbaycan Respublikası Prezidenti cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə ölkəmizin digər sahələrdə olduğu kimi gömrük sahəsində də gömrük qanunvericiliyinin təkmilləşdirilməsi, müasir informasiya texnologiyalarından istifadə etməklə ölkə ərazisinə mal və nəqliyyat vasitələrinin gətirilməsini ilə bağlı göstərilən xidmətlərin səviyyəsinin yüksəldilməsi sahəsində də səmərəli islahatlar həyata keçirilir. 1997-ci ilin əvvəlində qəbul edilən Gömrük Məcəlləsi ölkənin gömrük sahəsində əhəmiyyətli dəyişiklik edərək, gömrük münasibətlərinin tənzimlənməsi sahəsində islahatların aparılmasına imkan verməklə yanaşı çevik maliyyə siyasətinin həyata keçirilməsinə də şərait yaratmış oldu.

Azərbaycan Respublikasında ümumi iqtisadi savadın artırılması, bazar iqtisadiyyatı şəraitində çevik qərarların qəbul edilməsi, işgüzarlıq, təşəbbüskarlıq, sahibkarlıq fəaliyyətinin tələbələr arasında inkişaf etdirilməsi, iqtisadi sahədə vergi və gömrük işi mədəniyyətinin yüksəldilməsi, təhsil sahəsində idxal, ixrac, problemləri ilə bağlı biliklərin əldə edilməsi mühüm əhəmiyyət kəsb edir.

Bazar iqtisadiyyatı şəraitində iqtisadi təhsilin tərkib hissəsi olan gömrük işi fənninin əhəmiyyəti durmadan artır. Gömrük işinin əsaslarının öyrənilməsi müasir iqtisadi təhsilin ayrılmaz tərkib hissəsidir. Ölkənin iqtisadi qüdrətinin artması, vergilərin cəmiyyətin həyatında rolunun yüksəlməsi vergitutmanın tədrisi sahəsində də işlərin canlanmasına səbəb olmuşdur. Hal-hazırda Azərbaycanın bir çox universitetlərində iqtisadiyyat yönümlü fakültələrdə gömrük işi və vergitutma ilə bağlı fənlər tədris olunur.

Tərtib olunmuş bu proqram maliyyə ixtisası üzrə təhsil alan tələbələrin gömrük işi ilə bağlı bilgilərə və verdişlərə yiyələnmələrinə kömək edəcəkdir.

Planlaşdırılan təlim nəticələri

Fənn tədrisinin sonunda tələbələr aşağıdakıları mənimsəməlidir:

- Gömrük rejimləri və onların tətbiqi şərtləri
- Gömrük nəzarəti anlayışı
- Gömrük rəsmiləşdirilməsi

- Gömrük nəzarəti zonaları
- Əmtəə nomenklaturası anlayışı və malların təsnifatı
- Gömrük işində qeyri-tarif tənzimləmələr
- Gömrük dəyəri və onun təyin edilməsi üsulları
- Gömrük nəzarətinin həyata keçirilməsi üçün mütəxəssis və ekspertlərin cəlb edilməsi
- Gömrük ödənişlərinin hesablanması və ödənilməsi
- Gömrük mədaxil orderinin doldurulması

Fənn üçün 120 saat (4 kredit) verilir. Fənn 15 həftəlik bir semestr ərzində tədris olunmaq üçün hazırlanmışdır. Hər həftədə dörd saat mühazirə və hər həftə dörd saatlıq seminar var.

Fənnin tematik təqvimini

S/s	Mövzular	Cəmi	Saatlar	
			Mühazirə	Seminar
1.	Azərbaycan Respublikasında gömrük işi	4	2	2
2.	Gömrük rejimləri və onların tətbiqi şərtləri.	4	2	2
3.	Gömrük rejimləri və onların tətbiqi şərtləri.	4	2	2
4.	Gömrük nəzarəti. Azərbaycan Respublikasının gömrük sərhədindən malların və nəqliyyat vasitələrinin keçirilməsinə gömrük nəzarətinin təşkilinin əsas mahiyyəti.	4	2	2
5.	Gömrük rəsmiləşdirilməsi	4	2	2
6.	Gömrük rəsmiləşdirilməsi əməliyyatında xarici iqtisadi fəaliyyətin əmtəə nomenklaturasının rolu	4	2	2
7.	Xarici iqtisadi fəaliyyətin gömrük-tarif tənzimlənməsi	4	2	2
8.	Gömrük dəyəri və onun təyin edilməsi üsulları	4	2	2
9.	Gömrük ödənişlərinin hesablanması və ödənilməsi	4	2	2
10.	Gömrük işində qeyri-tarif tənzimlənməsi.	4	2	2
11.	Azərbaycan Respublikası DGK sistemində ekspertiza fəaliyyətinin təşkili. Gömrük ekspertizasının məqsədi, vəzifələri və aparılması qaydası	4	2	2

12.	Azərbaycan Respublikası DGK sistemində ekspertiza fəaliyyətinin təşkili. Gömrük ekspertizasının məqsədi, vəzifələri və aparılması qaydası	4	2	2
13.	Gömrük orqanlarının hüquq mühafizə fəaliyyəti	4	2	2
14.	Gömrük orqanlarında idarəetmənin əsasları	4	2	2
15.	Gömrük orqanları sistemində idarəetmənin təşkilati strukturu və prosesi	4	2	2
Cəmi:		60	30	30

Mühazirənin quruluşu

Mühazirə müddəti 60 dəqiqə onlayn olaraq planlaşdırılır. Mühazirə zamanı mövzu ilə bağlı qeydlər etmək tələbələrin məsuliyyətidir. Mühazirənin elektron versiyası müəllim və ya universitetin veb saytından əldə edilə bilər.

Mühazirə zamanı slayd materiallardan tez-tez istifadə ediləcəkdir. Eyni zamanda, çətin mövzu Microsoft Teams vasitəsilə hərtərəfli müzakirə ediləcək, aydınlaşdırılacaq və izah ediləcək. Mühazirə zamanı tələbələr mühazirəçidən qeyri-müəyyən olan materialı təkrarlamasını və / və ya aydınlaşdırmasını tələb edə bilərlər. Hər bir mövzu üzrə ədəbiyyatın müvafiq siyahısı tədris proqramının son hissəsində verilmişdir. Bundan əlavə, tələbələrin internet resurslarından istifadə etmələri məsləhətdir.

Mövzuya ayrılan saatların 75% -dən çoxunda iştirak etməyən tələbələr imtahana buraxılmırlar (Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 24 dekabr 2013-cü il tarixli, 348 nömrəli qərarı).

Seminar

Seminar mövzuları və istifadə olunan ədəbiyyat siyahısı əvvəlcədən tələbələrə təqdim ediləcəkdir. Hər seminar üçün iki saat vaxt verilir. Seminarın əvvəlində tələbələrin nəzəri bilikləri təsdiqlənəcəkdir. Hər bir tələbə verilən suallara cavab verməli və mövzunu və onun əsas məntiqini başa düşdüyünü nümayiş etdirməlidir. Cavablar əzbərlənərsə və səthi olarsa, tələbənin fənni mənimsəmədiyi hesab olunur.

Hər tələbədən mövzu ilə əlaqəli bir təqdimat hazırlamaq tələb olunur. 10-15 dəqiqəlik təqdimatlar əvvəlcədən hazırlanmalıdır. 10-15 slayddan ibarət ola bilər. Təqdimatın sonunda nəticələri ümumiləşdirmək lazımdır. Təqdimatdan sonra mövzu bütün auditoriya tərəfindən müzakirə olunur. Tələbələrə əhatə olunan mövzu ilə bağlı test sualları da təqdim olunur. Tələbələr hər dərstdə sual cavabda aktiv iştirak etməli, mövzunu sərbəst, aydın, ardıcıl danışmağı bacarmalıdır.

Tələbələr üçün tövsiyələr: Tələbələr auditoriyada fəal iştirak etməyə, sual verməkdən, fikirlərini bildirməkdən və səhv etməkdən çəkinməməlidirlər.

Sərbəst işlər

Fərdi tapşırıqlar müəllim tərəfindən təyin olunmuş vaxtda təqdim edilməlidir. Fərdi tapşırıqlar iki səhifədən az olmamalıdır. Fərdi tapşırıqlar tələbənin fəslə tam başa düşdüyü zaman qəbul edilir. Əks təqdirdə, tapşırıq qəbul edilmir və ümumi baldan çıxılır. Fərdi tapşırıqların gec təqdim edilməsi qəbul edilmir və qiymətləndirilmir. Bununla birlikdə, növbəti ayın balları hesablanarkən, yuxarıdakı şərtlər daxilində fərdi tapşırıqlar yenidən təqdim edilə bilər.

Bundan əlavə olaraq, ədəbiyyat icmal, qrup və ya fərdi şəkildə təqdimatlar, sorğu və müəllimin müəyyənləşdirdiyi digər formada aparıla bilər.

İmtahan

İmtahan beş sualdan ibarət olacaqdır. Təqdim olunan bal dəyişdirilə bilməz (mexaniki və ya mövzunun hesablanmasında səhvlər istisna olmaqla). Verilən imtahan balı ilə razılaşmırsınızsa, bu məqsədlə Universitet tərəfindən yaradılan Apelyasiya komissiyası şikayət edə bilərsiniz. Apelyasiya komissiyası şikayətinizi əsaslı hesab edərsə, sizə yenidən imtahan vermək imkanı verilə bilər.

Qiymətləndirmə

Kurs qiymətləri aşağıdakı cədvəldə qeyd edildiyi kimi dərəcə davamiyyət, fərdi tapşırıqlar, seminar balları və buraxılış imtahanı balları ilə müəyyən ediləcək:

Fəaliyyət növü	Maksimum qiymətləndirmə	Yekun qiymətləndirmənin %-i
Dərəcə davamiyyət	10 bal	10%
Fərdi tapşırıqlar (10 mövzu)	Hər sərbəst işə 1 bal	10%
Seminar nəticələri	30 bal	30%
İmtahan imtahan nəticəsi	50 bal	50%
Yekun kurs balı	100 bal	100%

Tövsiyə olunan ədəbiyyat

1. Azərbaycan Respublikasının Gömrük Məcəlləsi. Bakı, 2020.
2. Azərbaycan Respublikasının Gömrük Məcəlləsi. Bakı, 2020.
3. Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyası. Bakı, 1995.
4. K.F. Heydərov <<Gömrük işinin əsasları>>. 1,2,3 və 4 cild., 1998-2000.
5. Azərbaycan Respublikasının Cinayət-prosessual Məcəlləsi (15 may 1999-cu ilə olan dəyişikliklərlə) .

6. K.F.Heydəröv, T.T.İbrahimov <<Gömrük işi-iqtisadi suverenlik və təhlükəsizlik>>. Bakı,1999. 6.K.F.Heydəröv, T.T.İbrahimov <<Gömrük işi-iqtisadi suverenlik və təhlükəsizlik>>. Bakı,1999.
7. C.Q.Nuriyev <<Gömrük hüququ>>. Ali məktəblər üçün dərslik. Bakı,2000.
8. C.Q.Nuriyev və başqaları <<Gömrük ekspertizası>>. Bakı, Qanun, 2003.
9. L.F.Məmmədov <<Beynəlxalq valyuta-kredit münasibətləri və xarici ölkələrin pul-kredit sistemi>>. Bakı,2001.
10. S.N.Əliyev, A.M.Kərimov və baş. <<Gömrük işinin təşkili və idarə edilməsi>>. Bakı,2000.
11. A.Ş.Şəkərəliyev, C.Q.Nuriyev, A.Ə.Əliyev <<Gömrük işinin təşkili və idarə edilməsi>>. Bakı,2003.

Əlavə resurslar

1. <https://president.az/articles/50474>
2. Strateji yol xəritəsi
3. <http://www.economy.gov.az/>
4. <http://agro.gov.az/>
5. <https://www.usda.gov/>
6. <https://bigfuture.collegeboard.org>
7. <https://www.britannica.com/topic/farm-management>
8. <https://www.sciencedirect.com/topics/>
9. www.fao.org